

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE I LOKALNE SAMOUPRAVE

REFORMA PRAVOSUĐA

Zagreb, studeni 2002

S A D R Ź A J

	stranica
I. OCJENA POSTOJEĆEG STANJA	3.
II. TEMELJNA OPREDJELJENJA I MJERE I SREDSTVA ZA NJIHOVO OSTVARENJE	4.
III. PODACI O UČINKOVITOSTI I KADROVSKOJ POPUNJENOSTI SUDOVA I O KAZNENIM POSTUPCIMA KOJI SU OBUSTAVLJENI ZBOG ZASTARE	6.
a) Učinkovitost	6.
b) Kadrovska popunjenost	7.
c) Usporedba sa stanjem u Austriji	8.
d) Zastare	8.
IV. REFORMA ZAKONODAVSTVA	9.
V. IZOBRAZBA PRAVOSUDNIH DUŽNOSNIKA	15.
a) Centar za stručno usavršavanje	15.
b) Financijska potpora	16.
VI. MEĐUNARODNA POMOĆ U MODERNIZACIJI PRAVOSUDNOG SUSTAVA	16.
VII. INFORMATIZACIJA PRAVOSUĐA	17.
VIII. KAPITALNA ULAGANJA	18.
A) Zgrade	18.
B) Oprema	20.
C) Informatizacija	21.
D) Raspored po godinama	21.
IX. SVRHA REFORME I ROKOVI	22.
A) Svrha	22.
B) Rokovi	22.
X. OKVIRNA MJERILA	24.

I. OCJENA POSTOJEĆEG STANJA

Tijekom više decenija, dijelom namjerno dijelom zbog zanemarivanja, hrvatsko je pravosuđe dovedeno u teško stanje.

To stanje obilježavaju

1) preveliki zaostaci, tako veliki da se ponekad postavlja pitanje može li pravosuđe više uopće pružiti efikasnu pravnu zaštitu građanima i pravnim osobama;

2) nedostatak sustavne i stalne stručne izobrazbe pravosudnih dužnosnika i službenika, koja je nužna prije svega zbog novih propisa, koji se donose radi usklađivanja hrvatskog pravnog sustava s pravom Europske unije, ali i radi zadovoljavanja potreba hrvatskog društva;

3) nedostatak sustavne i stalne osnovne informatičke izobrazbe (svi pravosudni dužnosnici i većina službenika morali bi se osposobiti za rad na računalima što ne treba posebno obrazlagati);

4) nedostatak radnog prostora, s tim da dio postojećeg prostora uopće ne odgovara svojoj namjeni (ima sudova koji rade u poluruševnim zgradama iz devetnaestog stoljeća);

5) nedostatak opreme, i to ne samo suvremene, kakva je, na primjer, informatička, nego i one bez koje je nezamislivo uredno obavljanje svakidašnjih poslova (na primjer: službeni automobili);

6) nedostatak stručne literature, što sprečava pravosudne dužnosnike da se sami obrazuju dok se ne uspostavi stalan sustav izobrazbe koji će organizirati i financirati država;

7) nedostatak sredstava za financiranje tekućeg poslovanja (nekim se sudovima događa da povremeno ne mogu plaćati ni poštanske i telefonske troškove); i

8) neracionalno organizirana mreža pravosudnih tijela (prevelik broj malih državnih odvjetništava i sudova od kojih neki nemaju dovoljno posla, uz istodobno preveliko opterećenje samo nekoliko pravosudnih institucija – osobito u Zagrebu, Splitu i Rijeci).

II. TEMELJNA OPREDJELJENJA I MJERE I SREDSTVA ZA NJIHOVO OSTVARENJE

U cilju daljnjeg unaprjeđivanja i razvoja pravosudnog sustava Vlada Republike Hrvatske ovom reformom pravosuđa osigurat će uspješnije djelovanje samostalnog, nepristranog i učinkovitog pravosuđa koje je jamac demokratske vladavine, razvoja djelotvornog tržišnog gospodarstva, načela vladavine prava i pravne sigurnosti građana.

Dosadašnjim promjenama Ustava RH i izmjenama Zakona o sudovima, Zakona o državnom sudbenom vijeću, razriješena su pitanja oko stalnosti sudačkog mandata i njegova trajanja, položaja Vrhovnog suda, načina imenovanja predsjednika, imuniteta i odgovornosti sudaca, ostvarene su pretpostavke za postizanje visokih standarda neovisnosti pravosuđa i onemogućeno je nelegitimno i političko zadiranje u samostalno i nepristrano djelovanje pravosuđa. Zakonom o državnom odvjetništvu osigurane su normativne pretpostavke za njegovo učinkovitije djelovanje radi efikasnijeg progona počinitelja kažnjivih djela i zaštite imovine RH, ustrojeno je Državnoodvjetničko vijeće koje provodi postupak imenovanja i stegovne odgovornosti uz standarde transparentnosti, demokratičnosti i političke neovisnosti u radu. Vlada je inicirala i donošenje Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta čime je hrvatsko pravosuđe dobilo efikasno oruđe za borbu protiv organiziranog kriminaliteta i korupcije u preventivnom i represivnom smislu.

Učinkovito pravosuđe od strateške je važnosti za ostvarenje interesa i ciljeva Republike Hrvatske u procesu stabilizacije i pridruživanja EU, a postizanje njegove učinkovitosti i nepristranosti na temelju europskih standarda glavni je cilj kojeg treba doseći predloženom strategijom i pravcima reforme pravosudnog sustava.

A) Temeljna opredjeljenja su:

- 1) Opće promicanje ustavnih načela vladavine prava, pravne države i pravne sigurnosti;**
- 2) Prilagodba pravosudnom sustavu i standardima Europske unije;**
- 3) Otklanjanje sporosti, neučinkovitosti i smanjenje zaostataka u radu pravosuđa;**
- 4) Afirmiranje izvansudskih načina rješavanja sporova (posredovanje, mirenje i arbitraža), čime će se ne samo smanjiti opterećenje pravosuđa, nego i uključiti građane kao nositelje takvog rješavanja sporova, što će pridonijeti jačanju stabilnosti, demokracije i socijalnog mira;**

5) Jasno razgraničenje poslova suđenja i sudske uprave od poslova sudske samouprave;

6) Podizanje razine odgovornosti nositelja pravosudnih funkcija (suci, državni odvjetnici i njihovi zamjenici);

7) Stalna briga da se Ustavom zajamčena neovisnost sudbene vlasti održi na razini koja je postignuta; i

8) Organiziranje sustava pravne pomoći i pristupa pravosuđu za sve kategorije građanstva smanjenjem složenosti, trajanja i troškova postupka pred sudovima u skladu s europskim načelima.

B) Sredstva i mjere da se ostvare navedena temeljna opredjeljenja:

1) Osiguranje potrebnih radnih uvjeta, što uključuje izgradnju i uređenje prikladnih radnih prostora i pribavljanje potrebne opreme i sredstava za rad, a osobito uvođenje informacijske i komunikacijske tehnologije;

2) Racionalizacija ustroja i upravljanja pravosudnim institucijama;

3) Promjene postupovnog zakonodavstva;

4) Stalno i sustavno obrazovanje pravosudnih dužnosnika;

5) Nastavak procesa kadrovskog ekipiranja pravosuđa;

6) Vraćanje prava sudaca na dodatak na godine staža, čime će se posebno vrednovati njihovo radno iskustvo;

7) Izjednačavanje plaća sudaca i državnih odvjetnika sukladno europskim standardima;

8) Uspostavljanje sustava plaća pravosudnih službenika i namještenika koji će biti primjeren značaju, odgovornosti i složenosti njihovih poslova, uzimajući u obzir njihov doprinos učinkovitom i zakonitom djelovanju pravosuđa;

9) Preispitivanje i racionaliziranje postojeće mreže sudova i državnih odvjetništava;

10) Omogućavanje veće pokretljivosti sudaca, veće samostalnosti i nadležnosti sudskih savjetnika i unapređenje rada i izobrazbe vježbenika u pravosuđu;

11) Ustrojavanje Uprave za pravosudnu inspekciju u okviru Ministarstva pravosuđa koja će nadzirati obavljanje poslova sudske i državnoodvjetničke uprave i materijalno-financijskog poslovanja

pravosudnih institucija, ali bez ikakvih ovlasti da zadire u neovisnost i nepristranost tih institucija u izvršavanju njihovih Ustavom određenih funkcija.

Primjena sredstava i mjera iz točaka 1)-11) osigurat će se donošenjem novih i izmjenama i dopunama postojećih zakona i podzakonskih propisa.

III. PODACI O UČINKOVITOSTI I KADROVSKOJ POPUNJENOSTI SUDOVA I O KAZNENIM POSTUPCIMA KOJI SU OBUSTAVLJENI ZBOG ZASTARE

a) Učinkovitost

Prikazuju se podaci o učinkovitosti u 2001. godini, i to

- 1) za sve sudove u Republici Hrvatskoj zajedno i
- 2) posebno za svaki od osam sudova u kojima je stanje najgore.

1) Ukupni podaci

Neriješeno 31. 12. 2000.	Primljeno 2001.	U radu 2001.	Riješeno 2001.	Neriješeno 31. 12. 2001.
929.905	1.202.057	2.131.962	1.111.549	1.020.413

U ovoj su tablici podaci za sve općinske, županijske i trgovačke sudove, kao i za Vrhovni sud, Visoki trgovački sud i Upravni sud Republike Hrvatske.

Neriješeno 31. 12. 2000.	Primljeno 2001.	U radu 2001.	Riješeno 2001.	Neriješeno 31. 12. 2001.
209.296	416.664	625.960	398.824	227.136

U ovoj su tablici podaci za sve prekršajne postupke, uključujući i one pred Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske.

2) Pojedinačni podaci

SUD	Neriješeno 31.12. 2000.	Primljeno 2001.	U radu 2001.	Riješeno 2001.	Neriješeno 31.12.2001.
Općinski sud Rijeka	23.584	26.087	49.671	25.675	23.996
Općinski sud Split	43.820	25.337	69.157	27.972	41.185
Općinski sud Zagreb	159.198	177.915	337.113	125.164	211.949
Županijski sud Zagreb	19.906	25.007	44.913	21.952	22.961
Županijski sud Split	6.112	9.000	15.112	7.179	7.933
Trgovački sud Split	4.816	40.261	45.077	37.593	7.484
Trgovački sud Rijeka	8.692	36.601	45.293	39.032	6.261
Trgovački sud Zagreb	43.028	52.077	95.105	59.984	36.121

b) Kadrovska popunjenost na dan sastavljanja ovog prikaza

Dužnost odnosno radno mjesto	Sistematizirano	Popunjeno	Nedostaje
Suci	2.152	1.819	333
Službenici i namještenici	5.501	5.038	463

Ovaj prikaz obuhvaća stanje u svim sudovima osim prekršajnih.

U 5.501 sistematiziranom službeničkom i namješteničkom mjestu obuhvaćeni su i sudski savjetnici, ali nema podataka o tome koliko je savjetničkih mjesta sistematizirano. Sada su u službi ukupno **452** savjetnika, što nije dovoljno.

SUD	SUCI			OSTALI		
	Sistemati- zirano	Popunjeno	Nedostaje	Sistema- tizirano	Popunjeno	Nedostaje
Općinski sud Rijeka	47	46	1	134	134	-
Općinski sud Split	60	54	6	188	188	-
Općinski sud Zagreb	210	157	53	639	639	-
Županijski sud Zagreb	91	87	4	192	192	-
Županijski sud Split	30	25	5	72	65	7
Trgovački sud Split	21	16	5	72	72	-
Trgovački sud Rijeka	16	16	-	75	56	19
Trgovački sud Zagreb	61	56	5	225	180	45

Ovdje se prikazuje stanje u osam sudova s najvećim zaostacima.

c) Usporedba sa stanjem u Republici Austriji

Konačno se prikazuje usporedba sa stanjem u Republici Austriji u pogledu broja sudaca (nisu uključeni suci prekršajnih sudova):

DRŽAVA	BROJ STANOVNIKA	UKUPAN BROJ SUDACA	BROJ SUDACA NA 100.000 STANOVNIKA
REPUBLIKA HRVATSKA	4.380.000	1.819	33
REPUBLIKA AUSTRIJA	8.000.000	1.770	23

d) Zastare

U 2001. godini obustavljeno je zbog zastare ovoliko kaznenih postupaka:

- a) u svim općinskim sudovima **1.669** i
- b) u svim županijskim sudovima **105**, ili
- UKUPNO: 1.774**

IV. REFORMA KAZNENOG I GRAĐANSKOG ZAKONODAVSTVA

Zakon o kaznenom postupku i Kazneni zakon

U cilju povećanja učinkovitosti kaznenog pravosuđa promijenjeni su oni dijelovi Zakona o kaznenom postupku koji su usporavali tijek kaznenog postupka, omogućavali zlouporabe prava sudionika kaznenog postupka i doprinosili neefikasnosti djelovanja svih subjekata u kaznenom postupku. Promjenama Kaznenog zakona usklađeni su instituti materijalnog kaznenog prava sa temeljnim načelima Ustava RH i međunarodnog kaznenog prava.

Iduća promjena Zakona o kaznenom postupku uredit će novi sustav kaznenog postupka koji će sadržavati uređenje prethodnog kaznenog postupka izostavljanjem stadija istrage, pretvaranjem istražnog suca u suca prethodnog postupka uz povjeravanje otkrivanja i istraživanja kaznenih djela državnom odvjetniku koji u pripremnom stadiju postaje tijelo sa novim položajem i ulogom u skladu sa definiranim ustavnim položajem neovisnog pravosudnog tijela odgovornog za kazneni progon svih kažnjivih djela. Propisat će se nova uloga redarstvenih vlasti i sudbenih tijela u prethodnom postupku, novi efikasniji model vođenja kaznenog postupka sa proširenim elementima konsenzualnog okončanja kaznenog postupka, efikasnije postupanje kod oduzimanja svakog oblika imovinske koristi ostvarene počinjenjem kaznenih djela, te međunarodnu pravnu pomoć usuglasiti sa međunarodnim standardima.

Izmjena Kaznenog zakona mora doprinijeti efikasnijem progonu gospodarskog kriminaliteta, suzbijanju sive ekonomije i sankcioniranju kriminaliteta počinjenog tijekom pretvorbe i privatizacije s time da će se osuvremeniti postojeće odredbe i inkriminacije uskladiti sa ratificiranim međunarodnim konvencijama te *acquis-om* u procesu stabilizacije i pridruživanja EU.

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru koncem listopada 2002. godine.

Prijedlog Zakona o kaznenom postupku (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u svibnju 2003. godine.

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

Važna novost u hrvatskom kaznenom pravnom sustavu je propisivanje odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, koja odgovornost se izvodi iz odgovornosti odgovorne osobe, a potreba za uvođenjem ovakve odgovornosti je u sve većoj učestalosti gospodarskih, koruptivnih i drugih kaznenih djela gdje je nositelj kriminalne djelatnosti i korisnik protupravno ostvarene

imovinske dobiti pravna osoba, dok je pojedinac sve više potisnut. Stoga je potrebno u reformi kaznenog zakonodavstva čim prije usvojiti prijedlog novog Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Prijedlog Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (drugo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u prosincu 2002. godine.

Prekršajno pravo kao dio kaznenog zakonodavstva u širem smislu

Donošenjem novog Zakona o prekršajima preoblikovano je dosadašnje prekršajno pravo u novi jedinstveni koncept prekršajnog sudovanja u skladu sa suvremenim dostignućima u kaznenopravnoj doktrini te standardima Međunarodne zajednice.

U području financijskog prava, a u cilju efikasnijeg procesuiranja i sankcioniranja financijskih prekršaja Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru Konačni prijedlog Zakona o financijskim prekršajima i Prijedlog Zakona o financijskom sudu do konca 2002. godine kojim će se propisati financijski prekršaji, efikasan način vođenja prekršajnog postupka kod upravnih tijela i pred posebnim financijskim sudom u drugom stupnju.

Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama

Promjenom Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama normiran je postupak za određivanje prisilnog smještaja neubrojivoj osobi koja je počinila kazneno djelo, a budućom novelom propisat će se pretpostavke i postupak prisilnog zadržavanja i prisilnog smještaja u psihijatrijsku ustanovu osoba s duševnim smetnjama kao i otpust iz psihijatrijske ustanove.

Prijedlog Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u prosincu 2002. godine.

Zakon o pomilovanju

Predlaže se promjena Zakona o pomilovanju kako bi se sudbenu vlast odnosno sudove isključilo iz postupka pomilovanja te će se i na ovaj način sudovi rasteretiti dodatnog posla, što će pridonijeti većoj efikasnosti.

Prijedlog Zakona o pomilovanju (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u prosincu 2002. godine.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji

Uvažavajući da je zadnjih godina došlo do velikog porasta nasilja u obitelji a ispunjavajući obveze preuzete iz ratificiranih međunarodnih

konvencija, potrebno je hrvatsko kazneno zakonodavstvo i obiteljsko zakonodavstvo dopuniti donošenjem posebnog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji kojim će se efikasnije sankcionirati obiteljsko nasilje te osigurati efikasnija zaštita žrtava tog nasilja u fizičkom, duhovnom, emocionalnom i financijskom smislu.

Prijedlog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u listopadu 2002. godine.

Zakon o parničnom postupku

Osnovni ciljevi predloženih izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku su povećanje učinkovitosti postupka, onemogućavanje zlouporabe prava u postupku i povećanje procesne discipline.

Predloženim se izmjenama predviđa monokratski sastav sudova u prvom stupnju, ograničavaju se inkvizitorna ovlaštenja suda glede prikupljanja dokazne građe, radi ubrzanja postupka i povećanja njegove efikasnosti bitno je zaoštreno pitanje procesne discipline, povišene su značajno novčane kazne koje sud može izricati u postupku, proširuje se domašaj instituta ustaljivanja nadležnosti (*perpetuatio fori*) i mogući sukobi o nadležnosti svode se na najmanju mjeru, propisuje se da nije dopušten zahtjev za izuzeće kojim se uopćeno traži izuzeće svih sudaca nekoga suda ili svih sudaca koji bi mogli suditi u nekom predmetu, o kojem je već odlučeno i u kojem nije naveden obrazloženi razlog zbog kojeg se traži izuzeće, ograničen je krug osoba koje mogu biti punomoćnici stranaka: stranku kao punomoćnik može zastupati samo odvjetnik, ako zakonom nije drukčije određeno, značajno su izmijenjene odredbe o dostavi, izmijenjena je koncepcija pripremnoga ročišta, predviđaju se novi procesni instituti: presuda zbog ogluhe, propisuje se da se presuda mora izraditi i otpremiti u roku od trideset dana od donošenja, propisuje se da o podnesenoj žalbi drugostupanjski sud odlučuje na sjednici vijeća ispitujući prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na samo neke, u Zakonu taksativno navedene, bitne povrede odredaba parničnog postupka i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u studenom 2002. g.

Zakon o nasljeđivanju

Važeći Zakon o nasljeđivanju je bivši jugoslavenski savezni zakon iz 1955. godine, koji je u kasnijoj fazi (od 1971. godine) vrijedio kao republički zakon u SR Hrvatskoj, a potom i u Republici Hrvatskoj.

Neke izmjene toga Zakona su bile nužne, što se ne odnosi samo na socijalne i političke promjene. Kod zakonskog nasljeđivanja, u drugom nasljednom redu, dana je prednost ostaviteljevu bračnom drugu pred ostaviteljevom braćom i sestrama te njihovim potomcima, krug nužnih nasljednika sveden je na ostavitelju najbliže osobe – potomke, odnosno posvojtčad i bračnog druga, dok su roditelji i ostali predci nužni nasljednici uz dodatne pretpostavke socijalne naravi i to samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život, razne, zapravo nepotrebne vrste javnih oporuka svedene su na jedan oblik javne oporuke, u usklađivanju procesnog dijela s materijalnim, uklonile su se neke nepotrebne formalnosti koje odugovlače postupak, skraćeni su neki rokovi, radi rasterećenja sudova, omogućeno je javnim bilježnicima da preuzmu veliki dio poslova iz sadašnje sudske nadležnosti.

Prijedlog Zakona o nasljeđivanju (drugo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru do konca 2002. godine.

Zakon o obveznim odnosima

Supstituiraju se ukinute odredbe iz članka 180, 184.a stavka 2. i članka 184.b stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91., 73/91., 111/93., 3/94., 7/96. i 112/99.) te članka 2. stavka 2. Zakona o izmjenama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 7/96.).

Popunjava se praznina u pravnoj regulativi, te se ujedno ovo područje usuglašava s europskim pravnim sustavom.

Prijedloge (tri) zakona (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru do kraja studenog 2002. godine.

Zakon o sudskom registru i Pravilnik o načinu upisa u sudski registar

Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, klase: 441-03/00-02/02, ur.broja: 5030115-02-2, od 14. veljače 2002. godine donesen je Provedbeni plan djelovanja za otklanjanje prepreka ulaganjima u Republiku Hrvatsku koji se, između ostaloga, odnosi i na registraciju trgovačkog društva i ostale procedure prilikom pokretanja poslovne aktivnosti. Stoga će se u okviru tog Provedbenog plana radi ubrzanja postupka upisa subjekata u sudski registar prilikom pripremanja izmjena i dopuna Zakona o sudskom registru i Pravilnika o načinu upisa u sudski registar pojednostavniti sadržaj rješenja o upisu.

Izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru Vlada RH je povjerila Ministarstvu gospodarstva, u suradnji s ovim Ministarstvom. Pravilnik je donesen u listopadu 2002. g.

Zakon o trgovačkim društvima i Stečajni zakon

U provedbi Programa i aktivnosti navedenih u Rasporedu 3 Ugovora o zajmu za strukturnu prilagodbu ("Narodne novine" - međunarodni ugovori, broj 2/02.), odnosno točaka 26. i 37. pisma o razvojnoj politici koje je u vezi s Zajmom za strukturnu prilagodbu predsjedniku Svjetske banke 23. listopada 2001. uputilo Ministarstvo financija trebat će na odgovarajući način izmijeniti, odnosno dopuniti i ove propise.

Izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (zajedno s izmjenama i dopunama drugih zakona čija priprema nacрта nije u djelokrugu ovoga Ministarstva - npr. Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava i Zakona o tržištu vrijednosnih papira) trebalo bi ojačati prava malih dioničara, liberalizirati postojeća pravila koja sprječavaju prijenos dionica, osigurati puno plaćanje dionica u vrijeme njihova izdavanja, omogućiti transparentnije trgovanje vrijednosnim papirima, uspostaviti konzistentna pravila za izdavanje prospekta, olakšati kotiranje dionica dioničkih društava na burzama i uskladiti praksu korporativnog upravljanja s pravilima Europske unije.

Izradu Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima i Stečajnog zakona Vlada RH je povjerila Ministarstvu gospodarstva, u suradnji s ovim Ministarstvom.

Ovršni zakon

Modernizirati, što ponajprije znači pojednostavniti postupanje, kako bi vjerovnici na temelju pravomoćne sudske odluke mogli efikasno i ostvariti svoje pravo, jer Ovršni zakon u ovom trenutku još uvijek štiti dužnika više nego što je to potrebno. To bi bez sumnje utjecalo i na stvaranje drukčijeg građanskog i poslovnog morala i što je također važno, za jačanje društvene discipline, a time i vladavine prava.

Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (prvo čitanje) Vlada RH uputit će u zakonodavnu proceduru u studenom 2002. godine.

Zakon o izvanparničnom postupku

Radi se o novom zakonu koji će Vlada RH uputiti u zakonodavnu proceduru do kraja 2002. godine. Tim će se zakonom, između ostaloga, odrediti da se postupanje i odlučivanje u svim izvanparničnim predmetima, za koje je to po naravi stvari moguće, prene u nadležnost javnih bilježnika.

Zemljišne knjige

Zemljišne knjige ne sadrže točnu ni ažurnu evidenciju prava na nekretninama, niti su usklađene s katastarskim knjigama.

Da bi se prilagodila suvremenom pravnom prometu nekretnina, tradicionalno ručno vođene zemljišne knjige potrebno je preoblikovati u elektronski vođenu zemljišnu knjigu. Prelaskom na elektronički vođen katastar i zemljišnu knjigu formirat će se jedinstvena baza zemljišnih podataka (BZP), gdje će podaci u zemljišnoj knjizi biti usklađeni s podacima upisanim u katastar, a ujedno će biti upisana stvarna prava njihovih titulara.

Iz dobivenih podataka od strane općinskih sudova može se zaključiti da je stanje zemljišnih knjiga općenito vrlo loše, budući da u ukupno 2068 katastarskih općina je potrebno ili ponovno osnovati zemljišnu knjigu, ili istu obnoviti u cijelosti ili dijelom, ili je pak usklađenje potrebno provesti putem pojedinačnog ispravnog postupka, odnosno ispravnog postupka.

Potrebno je promijeniti položaj zemljišnoknjižnih službenika tako da im se omogući veća samostalnost i odgovornost u rješavanju zemljišnoknjižnih predmeta.

Projektom zemljišnih knjiga i katastra Republike Hrvatske, koji će se financirati zajmom Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBIRD) u iznosu od 26 mil. EUR, unaprijedit će se usklađivanje podataka iz katastra i zemljišnih knjiga, otklanjanje zaostataka u zemljišnoknjižnom sustavu i poboljšati pristup zemljišnoknjižnim i katastarskim podacima.

Vlada RH će do kraja listopada 2002. godine potpisati ugovor sa Svjetskom bankom na 26 mil. EUR, za uređenje zemljišnih knjiga i katastra. Zatraženo je i da se u proračunu RH odobre sredstva kojima bi se pratio ovaj projekt.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama

Ovaj zakon bitno će olakšati pristup građana sudovima. Vlada je već utvrdila konačni prijedlog zakona, pripremljen za drugo čitanje, pa se može očekivati da će ga Hrvatski sabor donijeti u studenom 2002.

Izvansudske metode rješavanja sporova

Primjena izvansudskog načina rješavanja sporova ima sve veći značaj u različitim pravnim sustavima diljem Europe, ali i čitavog svijeta, što doprinosi stabilnosti i uređenim društvenim odnosima. Društvo u cjelini ima korist u činjenici da brže i učinkovitije rješavanje sporova znači veću sigurnost, gospodarsku aktivnost i veća strana, ali i domaća ulaganja.

Vlada RH će promjenama odgovarajućih propisa poticati izvansudsko rješavanje sporova angažiranjem javnih bilježnika, odvjetnika i drugih institucija čime će sudove rasteretiti rješavanja velikog broja predmeta koji su sada u njihovoj nadležnosti.

Provodeći aktivnosti na ovome području uzeti su i uzet će se u obzir relevantni propisi Europske unije, osobito preporuke Odbora ministara Vijeća Europe R (98)1 o posredovanju u Zakonu o obitelji, br. R(99)19 o posredovanju u kaznenim pitanjima, te nacrti preporuka čije su konačne verzije u izradi na području upravnog i građanskog prava.

V. IZOBRAZBA PRAVOSUDNIH DUŽNOSNIKA

1) Centar za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika

Vlada Republike Hrvatske pristupa definiranju sustava stručnog i stalnog obrazovanja zaposlenih u pravosuđu putem Centra za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika.

Zadaća je Centra promicanje stručnog i trajnog usavršavanja sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika kroz razne oblike obrazovnog djelovanja i stručnog usavršavanja u svezi novih pravnih propisa i aktualnih problema novih tehnologija upravljanja sudskim poslovima, kao i europskih i drugih međunarodnih pravnih propisa. Program Centra obuhvatit će različite oblike profesionalnog usavršavanja koji će se odvijati na različitim pravno-tehničkim i pravnim područjima (kazneno, građansko, trgovačko, radno, prekršajno, europsko pravo, vještine korištenja ICT u pravu itd.) i to putem organizacije konferencija, seminara i radionica gdje će se kao glavni partneri pojaviti predstavnici sudbene vlasti i akademske zajednice u Republici Hrvatskoj (suci, državni odvjetnici itd.).

Centar za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika predstavlja samostalnu organizacijsku jedinicu pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Republike Hrvatske. Navedenim Centrom upravlja Savjet kojeg čine predstavnici Pravnih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, te predstavnici Vrhovnog suda, Upravnog suda, Visokog trgovačkog suda, Visokog prekršajnog suda, Državnog odvjetništva RH, Hrvatske odvjetničke komore, Hrvatske javnobilježničke komore i Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Republike Hrvatske.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Republike Hrvatske zadužuje se za:

- Osiguravanje odgovarajućeg prostora za rad Centra za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika;
- Osiguravanje odgovarajućih financijskih sredstva za rad Centra;
- Donošenje Programa obrazovanja sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika;
- Donošenje Odluke o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustroju Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Republike Hrvatske;
- Utvrđivanje potrebnog broja zaposlenika koji će raditi u Centru za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika;
- Izradu prijedloga izmjena i dopuna Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijenata složenosti poslova u državnoj upravi s naznakom uvjeta i opisa poslova i radnih zadataka za svako pojedino radno mjesto obzirom na specifične zadaće Centra;
- Osnivanje stručnog časopisa pri Centru za stručno usavršavanje sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika.

2) Financijska potpora za zadovoljavanje obrazovnih i radnih potreba pravosudnih dužnosnika

Potrebno je osigurati da svi pravosudni dužnosnici (suci, državni odvjetnici itd.) budu opskrbljeni službenim glasilom Republike Hrvatske - Narodne novine, odgovarajućim osobnim računalom s pripadajućim Internet priključkom, a kako bi mogli imati pristup pravnim propisima, te sudskoj praksi Republike Hrvatske sa ciljem da se donesene sudske presude temelje na ujednačenoj sudskoj praksi, a za čije je ujednačavanje zadužen Vrhovni sud Republike Hrvatske. Za ostvarivanje navedenog potrebno je da se svakom pojedinom pravosudnom tijelu u Republici Hrvatskoj (sudovi, državna odvjetništva) osiguraju dostatna financijska sredstva za potrebe kontinuiranog stručnog obrazovanja sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika, a obzirom da postojeća financijska sredstva nisu dovoljna za ostvarivanje navedenog cilja.

VI. MEĐUNARODNA POMOĆ U MODERNIZACIJI PRAVOSUDNOG SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljem različitih programa tehničke pomoći međunarodnih organizacija i institucija (Europska komisija, Europska pravna inicijativa Američke odvjetničke komore za Centralnu i Istočnu Europu - ABA

CELI, Agencija za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država - USAID) započet je proces modernizacije pravosudnog sustava Republike Hrvatske.

Radi se sljedećim programima tehničke pomoći:

1. Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima;
2. Projekt reforme zemljišnih knjiga - uknjižbe nekretnina i projekt katastra;
3. Projekt informatizacije Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Pravnih fakulteta;
4. Projekt tehničke pomoći Europske komisije Centru za stručno obrazovanje i usavršavanje sudaca i ostalih dužnosnika u pravosuđu;
5. Projekt tehničke pomoći Europske komisije pod nazivom Potpora Europske unije sudstvu u području pružanja pravnih savjeta, sudskog sustava i postupanja s predmetima;
6. Projekt tehničke pomoći Agencije za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država reforme sustava općinskih sudova u Republici Hrvatskoj;
7. Projekt tehničke pomoći Europske komisije pod nazivom Podrška razvoju modernijeg i učinkovitijeg pravosudnog sustava Republike Hrvatske.

VII. INFORMATIZACIJA PRAVOSUĐA

Uspješnost reforme pravosudnog sustava velikim djelom ovisi o primjeni informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) pa je nužno nastaviti s prilagodbom do sada razvijenih sustava temeljenim na međunarodnim pravnim ICT standardima, te osigurati reformom i daljnji razvoj. U informatizaciji pravosuđa postoje sljedeći projekti:

- R233929 **informatizacija zemljišnih knjiga**
- R301135 **informatizacija pravosuđa**
- R301143 **informatizacija trgovačkih sudova – registar**
- R320916 **katatar i zemljišne knjige na otocima**

Informatizaciju pravosuđa započetu 1996. godine nužno je sustavno razviti u svim pravosudnim tijelima Republike Hrvatske.

Osiguravši uspostavu internetizacijske infrastrukture u svim sudovima i pravosudnim institucijama, potpuni razvoj i implementaciju svih programa u svrhu automatizacije procesnih i administrativno-financijskih poslova u pravosuđu, te prateće sustavno školovanje svih korisnika, osigurat će se učinkovitiji rad sudstva, sudske, državnoodvjetničke i pravosudne uprave, te osobito osigurati bolje uvjete za rad sudaca i državnih odvjetnika.

Kao potporu gospodarskom razvoju Republike Hrvatske Vlada RH osigurat će sve materijalne, organizacijske i druge uvjete za uspostavu sigurnog sustava sudskog registra, registra zemljišne knjige, registra kaznene evidencije kao i ostalih registara u okviru pravosuđa.

Jedan od posebnih zadataka koji se nameće je nastaviti informatizaciju sudova te odmah započeti sa informatizacijom državnih odvjetništava kao i zatvorskog sustava.

VIII. KAPITALNA ULAGANJA

Bez ozbiljnije financijske potpore koju za djelovanje sudbene vlasti moraju osigurati izvršna i zakonodavna vlast stanje se očito neće bitno promijeniti.

A) Kapitalna ulaganja u zgrade

Provođenje reforme u pravosudnom sustavu nije moguće bez kapitalnih ulaganja za sanaciju, adaptaciju i proširenje postojećih 236 zgrada, te za izgradnju ili kupovinu novih zgrada tamo gdje nije moguće postojeće zgrade prilagoditi stvarnim potrebama pravosudnih tijela.

Budući da je veliki broj predmeta koncentriran pred sudovima u Zagrebu i Splitu, to su i suci u tim gradovima opterećeni i većim brojem, a osobito većom složenošću pravne problematike o kojoj moraju odlučivati. U okviru općih mjera za poboljšanje uvjeta rada sudova, potrebne su i posebne mjere za poboljšanje efikasnosti rada sudova u tim gradovima. To podrazumijeva i rješavanje problema poslovnih prostora za te sudove, jer bez toga nije moguće imenovanje odgovarajućeg broja sudaca.

1. Zagreb

Vrhovni sud Republike Hrvatske - postojeća zgrada na Trgu Nikole Šubića Zrinjskog 3 po svojoj površini dostatna je za smještaj Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Državnog sudbenog vijeća. Nakon iseljenja Upravnog suda nužno je sanirati i adaptirati dvorišnu zgradu i urediti unutrašnje dvorište. Potrebna je nabava namještaja za cca pola sveukupnog prostora.
Rok: prosinac 2004.

Upravni sud Republike Hrvatske - za smještaj Upravnog suda Republike Hrvatske kupljena je zgrada na uglu Dalmatinske i Frankopanske ulice. Zgradu treba sanirati i adaptirati, te u cijelosti opremiti namještajem.
Rok: prosinac 2003.

Visoki trgovački sud - smješten je u zakupljenom prostoru u Berislavićevoj ulici. Obzirom na visoku cijenu zakupa zgradu bi bilo povoljno kupiti. Zbog nedostatka prostora nužno je dvorišnu zgradu na istoj adresi uzeti u zakup ili kupiti.
Rok: srpanj 2003.

Visoki prekršajni sud - smješten je na nekoliko etaža zgrade u Dukljaninovoj ulici. Površina zgrade je nedostatna i nije moguće adaptacijom osigurati veći broj prostorija. Nužno je kupiti novu zgradu ili u suradnji sa Gradom Zagrebom preseliti Sud u Šenoinu ulicu u zgradu, koja je odgovarajuća, trenutno je prazna.

Rok: prosinac 2003.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske - smješteno je na dvije lokacije: u Vinogradskoj i Gajevoj ulici. Pored problema rada na dvije lokacije izrazit je problem i nedostatak prostora. Nužno je objedinjavanje na jednu lokaciju razmjenom prostora ili kupovinom nove zgrade.

Rok: srpanj 2003.

USKOK - smješten je u premalom prostoru u Gajevoj ulici. Nužno je osigurati dovoljno prostora za smještaj razmjenom prostora ili kupovinom nove zgrade.

Rok: srpanj 2003.

Kazneni sud - projektom programom predviđeno je graditi zgradu Kaznenog suda na parceli uz Okružni zatvor u Zagrebu. U zgradu bi bili smješteni: Kazneni odjeli Županijskog i Općinskog suda, Istražni odjel Županijskog suda, te Kazneni odjeli Županijskog i Općinskog državnog odvjetništva. Izgradnjom zgrade Kaznenog suda postojeće zgrade Županijskog i Općinskog suda bile bi dovoljne za smještaj građanskih odjela.

Rok: prosinac 2006.

Županijski sud - smješten je u zgradi na Zrinjvcu 5. Pored vrlo izrazitog nedostatka prostora neophodno je odmah izvršiti sanaciju krova, fasada i stolarije, te izmijeniti sve instalacije, a naročito elektroinstalacije.

Rok: srpanj 2005.

Općinski sud - trenutno je smješten na tri lokacije usprkos tome nedostaje prostora za smještaj 40-50 sudaca. Nužno je iz zgrade u Vukovarskoj ulici iseliti Općinsko državno odvjetništvo, čime bi se uz minimalna ulaganja za adaptaciju prostora osiguralo 27 sudnica. Izgradnjom Kaznenog suda te izmještanjem Kaznenog odjela postojeći prostor zgrade bio bi dovoljan za potrebe Građanskog odjela.

Jedna od mogućnosti rješavanja smještaja Općinskog suda je izgradnja zgrade na parceli neposredno uz postojeću zgradu. Pored svega navedenog, postojeća zgrada je u vrlo lošem stanju te je nužno izmijeniti sve prozore i fasadu te instalirati nove liftove.

Rok: prosinac 2004. i prosinac 2006.

Općinsko državno odvjetništvo - smješteno je na premalom prostoru sedmoga kata zgrade Općinskog suda. Treba osigurati novi prostor dovoljne površine.

Rok: prosinac 2004.

Prekršajni sud - smješten je na tri lokacije sa izrazitim nedostatkom prostora. Nužno je izgraditi novu zgradu.

Rok: srpanj 2006.

2. Split

Županijski sud - smješten je u zgradu zajedno sa Općinskim sudom, Županijskim i Općinskim državnim odvjetništvom. Nedostatak prostora djelomično bi se riješio nadogradnjom jedne etaže. Inače je zgrada u vrlo lošem stanju, te je nužno odmah izmijeniti oblogu fasade, sanirati ravni krov i izmijeniti sve instalacije.

Ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Grada Splita ugovoreno je da Grad Split financira izgradnju etaže na zgradi Županijskog suda u zamjenu za hotel "Ambasador".

Obzirom da je izgradnja etaže vrlo upitna u ovom trenutku predlaže se od Grada zatražiti u zamjenu za izgradnju etaže zgradu koja bi bila pogodna za smještaj pravosudnih tijela. Po našim saznanjima zgrada na uglu Mažuranićevog šetališta i ulice Domovinskog rata u vlasništvu je Grada, trenutno je prazna i pogodna po površini i lokaciji za smještaj pravosudnih tijela.

Rok: prosinac 2005.

Općinski sud - iseljenjem Vojnostegovnog suda i Vojnostegovnog tužiteljstva iz zgrade Trgovačkog suda, te uz vrlo mala kapitalna ulaganja odmah bi se omogućio smještaj 5-6 sudaca Općinskog suda.

Preraspodjelom prostora unutar Palače grada, ukoliko se od Grada Splita dobije zgrada na uglu Mažuranićeve i ulice Domovinskog rata, moguće je za sva četiri pravosudna tijela osigurati minimalne uvjete rada.

Rok: ožujak 2003.

Prekršajni sud - smješten je u zgradu zajedno sa više državnih službi. Nedostatak prostora za deset sudnica mogao bi se riješiti preraspodjelom prostora između Ureda državne uprave i Prekršajnog suda ili izmještanjem Prekršajnog suda na novu adekvatnu lokaciju.

Rok: ožujak 2003.

B) Kapitalna ulaganja u opremu

Ministarstvo je u proteklim godinama iz proračunskih sredstava dobivalo cca 10% od stvarno potrebnih sredstava za nabavu opreme.

Zbog dotrajalosti je neekonomično korištenje većine opreme koja služi za neposredno obavljanje djelatnosti.

Za stvaranje minimalnih uvjeta rada potrebno je:

- Nabaviti najmanje 100 automobila srednje i niže klase - Rok: siječanj 2003.
- Obnoviti dio namještaja u cca 70% pravosudnih tijela - Rok: lipanj 2003.

- Nabaviti telefax i fotokopirne aparate, te sukladno zakonskoj odredbi audio-vizualnu opremu za ispitivanje maloljetnika i zaštićenih svjedoka u županijskim sudovima - Rok: ožujak 2003.
- Nabaviti telefonske centrale za pedesetak pravosudnih tijela te umrežiti kompletan pravosudni sustav - Rok: listopad 2003.
- Za stvaranje sigurnosnih uvjeta u pravosudnim tijelima potrebno je nabaviti 20 metaldetektorskih vrata i 130 ručnih detektora - Rok: studeni 2002.
- Zbog digniteta sudova i sudaca potrebno je dovršiti projekt nabave sudačkih odora - Rok: kolovoz 2003.

C) Kapitalna ulaganja u informatizaciju

Da bi se taj obiman posao pripreme, organizacije i implementacije informatizacije pravosudnog sustava mogao uspješno obaviti, u okviru Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave kao nadležne institucije, potrebno je u potpunosti informatizirati poslovanje samog ministarstva ali i osigurati dovoljan broj stručnog kadra osnivanjem dovoljnog broja odsjeka koji će pratiti te projekte u okviru sadašnjeg Odjela informatičkih poslova.

Za stvaranje minimalnih ICT uvjeta rada potrebno je planirati i ostvariti ulaganja u:

- računalne i diskovne kapacitete nacionalne centralne pravosudne konfiguracije;
- uspostavu sudske i pravosudne računalne i komunikacijske mreže;
- uspostavu lokalnih pravosudnih i sudskih mreža;
- nabavku lokalnih mrežnih poslužitelja;
- nabavku informatičke opreme za sudnice;
- nabavku informatičke opreme za rad sudskih i pravosudnih djelatnika;
- stjecanje prava korištenja programskih sustava na osobnim računalima i računalnim poslužiteljima;
- razvoj i implementaciju sustava za automatizaciju sudskih procesa i administrativno-financijskih poslova sudstva i pravosuđa;
- reinženjering sustava zemljišnih knjiga i katastra za Internet implementaciju i interoperabilnost.

D) Raspored kapitalnih ulaganja po godinama

VRSTA ULAGANJA	GODINA			
	2003.	2004.	2005.	2006.
ZGRADE	60.800.000	251.800.000	357.450.000	363.900.000
OPREMA	26.000.000	18.000.000	11.500.000	još nije planirano
INFORMATI- ZACIJA	50.000.000	95.000.000	130.000.000	još nije planirano

IX. SVRHA REFORME I ROKOVI ZA NJENO OSTVARENJE

A) Svrha

Svrha reforme jest

- 1) podizanje kvalitete pravosuđenja na prihvatljivu razinu i
- 2) smanjenje broja neriješenih predmeta u sudovima tako da se omogući završavanje postupaka u prihvatljivim rokovima.

B) Rokovi

1) Rok u kojem će se kvaliteta pravosuđenja podići na prihvatljivu razinu i održavati na toj razini ne može se odrediti. Radi se o trajnom procesu za koji se predviđa da, po naravi stvari, nikada neće završiti, a rezultate će davati postupno. Rasterećenje sudova (koje će sucima ostaviti više vremena za individualno stručno usavršavanje), opskrbljivanje sudova svom potrebnom stručnom literaturom, rad Centra za stručno usavršavanje sudaca i ostalih pravosudnih dužnosnika (kao zametka buduće Hrvatske pravosudne akademije, po uzoru na francusku Nacionalnu školu za magistraturu i Njemačku pravosudnu akademiju), reformiranje pravnog studija i novi ustroj izobrazbe pravosudnih vježbenika dijelovi su toga procesa.

2) Rok u kojem bi se broj neriješenih predmeta u sudovima mogao smanjiti tako da se trajanje sudskih postupaka svede na prihvatljivu mjeru predviđa se na temelju

- a) podataka iz Statističkog pregleda za 2001. godinu i
- b) Okvirnih mjerila za određivanje broja sudaca u sudovima klasa: 700-01/94-01/35, urbroj: 514-02-01/3-94-4 od 15. studenoga 1994.

Svođenje trajanja sudskih postupaka na prihvatljivu mjeru znači smanjenje broja neriješenih predmeta na **tromjesječni priljev**. To znači da bi prosječno trajanje sudskog postupka tada bilo tri mjeseca. Bolji rezultat od ovoga niti se ne može postići niti bi bilo razumno nastojati da se postigne.

U 2001. godini tromjesječni priljev predmeta u svim sudovima, osim prekršajnih, bio je **300.514**. Da je na dan 31. prosinca 2001. ostalo toliko neriješenih predmeta, stanje bi bilo potpuno zadovoljavajuće. Ali, ostalo iz je **1.020.414**, što je jednako desetmjesječnom priljevu. Sudovi su 2001. godine riješili **1.111.549** predmeta, što je oko 95% priljeva te godine (**1.202.057**). Ali, priljevu treba pribrojiti zaostatke na dan 31. prosinca 1999., to jest **929.905** predmeta, tako da su 2001. u radu bila **2.131.962** predmeta.

Dosadašnji proračuni pokazuju da bi se prenošenjem u nadležnost javnih bilježnika svih predmeta za koje je to moguće, godišnji priljev sudskih predmeta smanjio na oko **770.000**. Uz pretpostavku da se stanje od 1.

siječnja 2001. ne bi mijenjalo, a da su već toga dana javni bilježnici preuzeli rješavanje svih predmeta koje bi mogli, proces bi tekao ovako:

GODINA	NERIJEŠENO 1. SIJEČNJA	PRIMLJENO	U RADU	RIJEŠENO
2001.	929.905	769.316	1.699.221	1.111.549
2002.	587.724	769.316	1.357.4040	1.111.549
2003.	245.491	769.316	1.014.807	1.014.807

Tako na dan 1. siječnja 2004. u sudovima uopće ne bi bilo neriješenih predmeta. Ali, ova računica točna je samo statistički, a ne i stvarno, zato što bi se u nadležnost javnih bilježnika prenijeli samo ostavinski predmeti, ovrhe na temelju vjerodostojnih isprava i izvanparnični predmeti. Ti su predmeti, iako ih je velik broj (preko 400.000) mnogo lakši od onih koji bi ostali sudovima.

Na temelju Okvirnih mjerila od 15. studenoga 1994., odnos težine predmeta iz, na primjer, nadležnosti općinskog suda je ovakav:

jedan teži parnični predmet vrijedi kao

- a) jedan teži izvanparnični ili
- b) 1,7 izvanparnični srednje težine ili
- c) 2,5 ostavinska ili
- d) 7,5 odnosno 75 ovršnih, ovisno o težini.

Na temelju vrlo kompliciranog računanja koje se može izvesti, ali ne za kratko vrijeme, moglo bi se izraziti stvarno rasterećenje sudova koje će se postići prenošenjem dijela predmeta u nadležnost javnih bilježnika.

Iz tih razloga samo se približno može izračunati koliko će se sudaca u općinskim i trgovačkim sudovima osloboditi za obavljanje drugih poslova kad javni bilježnici preuzmu sve predmete koji se mogu prenijeti u njihovu nadležnost:

- 1) oko 60.000 ostavinskih predmeta 90 sudaca
 - 2) oko 330.000 ovršnih predmeta 20 sudaca i
 - 3) oko 43.000 izvanparničnih predmeta 120 sudaca,
- ili ukupno **230** sudaca.

Koliko će prenošenje mnogih pojedinih radnji u ovršnim postupcima (povrh izdavanja rješenja na temelju vjerodostojnih isprava) u nadležnost javnih bilježnika ustjecati na rasterećenje sudova, sada se ni približno ne može izračunati.

Treba uzeti u obzir i plan da se zapošljavanjem oko 500 službenika na određeno vrijeme, koje ne bi trebalo biti dulje od jedne godine (ne računajući vrijeme koje bi oni morali provesti na prethodnom stručnom osposobjavanju putem tečaja), zaostaci u rješavanju zemljišnoknjižnih predmeta u svim sudovima svedu na jednomjesečni priljev. Očekuje se da će se sredstva za

ostvarivanje toga plana (oko 24.000.000 kuna) osigurati u državnom proračunu za 2003. godinu.

Pošto Hrvatski sabor donese Zakon o nasljeđivanju (studeni 2002.) i Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona i Zakon o izvanparničnom postupku (prvo tromjesečje 2003.), slijedi velik posao – donošenje niza podzakonskih propisa, poduzimanje brojnih organizacijskih radnji radi uhodavanja novog sustava i održavanje tečajeva za javne bilježnike i njihove službenike. Zato će 2003. biti pretežno godina pripreme, što ne znači da se već tijekom te godine neće osjetiti poboljšanja u pogledu smanjenja zaostataka.

ZAKLJUČAK: Na temelju svih pretpostavki koje su do sada nabrojene i opisane, realno je predviđanje da će sudovi **do 31. prosinca 2007. godine postići potpunu ažurnost koju će zatim moći stalno održavati.**

Ako se u međuvremenu preustroji sadašnja, posve iracionalna, mreža sudova i poduzmu još neke mjere (na primjer: imenovanje dodatnog broja sudaca na određeno vrijeme, što nije moguće bez izmjena Ustava), potpuna ažurnost mogla bi se postići i **prije 31. prosinca 2007.**

X. OKVIRNA MJERILA

Sudovi kao cjelina ispunjavaju zahtjeve iz sadašnjih Okvirnih mjerila, što se ne može reći baš za svaki pojedini sud ni za svakoga suca.

Rad svakoga suda i svakoga suca u Republici Hrvatskoj može se na temelju Okvirnih mjerila potpuno i točno ocijeniti, ali taj posao, zbog složenosti i opsežnosti, ne može se obaviti u kratkom roku.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave pokrenulo je postupak za donošenje novih Okvirnih mjerila za određivanje broja sudaca u sudovima.